

Datum

2026-06-28

Adress

Rönnebladsgatan 1 B

Diarienummer

GRF-2026-5292

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss § 280 Försäljning av upphandlingstjänster STK-2026-459

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheterna att fullt ut införa självkostnadsprissättning för försäljning av upphandlingstjänster. Stadskontoret har genomfört utredningen och presenterat ett förslag i rapporten *Försäljning av upphandlingstjänster*. Samtliga nämnder och helägda bolag har givits möjlighet att yttra sig genom remiss.

Förslaget innebär att nuvarande modell med avtalsadministrativ avgift ersätts av kommunbidragsfinansiering för kommunövergripande upphandlingar, medan nämndspecifika uppdrag debiteras enligt självkostnad. Modellen innebär att kommunövergripande avtal finansieras genom en kommunbidragsväxling, medan upphandlingar som är specifika för en nämnd eller ett helägt bolag debiteras utifrån de faktiska kostnader för utförande av tjänsten som är hänförliga till respektive uppdrag.

Grundskolenämnden är positiv till förändringen. Modellen bedöms bidra till ökad transparens, bättre planeringsförutsättningar och tydligare styrning av resurser. Den innebär minskad administration och frigör tid för upphandlingsenhetens kärnuppdrag – att genomföra upphandlingar, utveckla och följa upp avtal.

Förslaget skapar även mer stabila ekonomiska förutsättningar och bedöms i huvudsak vara kostnadsneutralt över tid. Vidare innebär förändringen att Malmö stad i likhet med utvecklingen i många andra kommuner lämnar avgiftsbaserade modeller. Sammantaget bedöms den nya modellen vara ändamålsenlig och positiv för såväl grundskolenämnden som för staden som helhet. Grundskolenämnden tillstyrker förslaget i sin helhet.

Yttrande

Grundskolenämnden är positiv till den föreslagna finansieringsmodellen som bedöms ge ökad transparens, bättre förutsägbarhet och tydligare styrning. Modellen, där kommunövergripande upphandlingar finansieras via kommunbidrag och specifika uppdrag debiteras utifrån faktisk kostnad, anses mer ändamålsenlig och stärker förutsättningarna för effektiv verksamhet och samarbete. Nämnden ser det som särskilt positivt att modellen skapar bättre förutsättningar för att fokusera på uppdragets kärna – att genomföra kvalitativa upphandlingar, teckna goda avtal och följa upp dessa på ett systematiskt sätt. Nämnden ställer sig därför bakom förslaget.

Bakgrund och utgångspunkter

Kommunfullmäktige har beslutat att självkostnadsprincipen ska vara vägledande för interna köp- och säljrelationer i Malmö stad.(GRF-2026-5292)

Nuvarande finansiering av upphandlingstjänster bygger i huvudsak på en avtalsadministrativ avgift (AAA) som tas ut från leverantörer och som i nästa led belastar nämnderna genom högre priser

Utredningen visar att denna modell har flera inneboende brister, bland annat:

- bristande transparens
- administrativ komplexitet
- svag koppling mellan kostnad och nytta
- osäkerhet i intäktsnivåer
- risk för felaktig redovisning i vissa verksamheter

Den föreslagna modellen innebär att:

- kommunövergripande upphandlingar finansieras via kommunbidrag
- specifika uppdrag debiteras separat utifrån självkostnad
- AAA tas bort från avtalen

Positiva effekter av den föreslagna modellen

Den nuvarande modellen kräver omfattande administration:

- rapportering från leverantörer

- uppföljning och beräkning av avgifter
- manuell hantering av ekonomiska underlag

Utredningen visar att detta skapar ineffektivitet både hos leverantörer och stadskontoret.

Grundskolenämnden bedömer att ett avskaffande av AAA innebär:

- minskad administrativ belastning
- frigjord tid i organisationen

Detta möjliggör att resurser i högre grad kan fokuseras på:

- upphandlingar
- avtalsförvaltning
- avtalsuppföljning

vilket stärker kvaliteten i hela inköpsprocessen.

Ökad transparens och tydlighet

En central brist i nuvarande modell är att kostnaderna för upphandling är inbakade i priserna och därmed svåra att överblicka.

Den föreslagna modellen:

- synliggör kostnaderna tydligare
- skapar bättre koppling mellan uppdrag och resurser
- ökar tilliten mellan verksamheter

För grundskolenämnden innebär detta:

- bättre ekonomisk styrning
- enklare uppföljning
- tydligare ansvarsfördelning

Mer rättvis och neutral kostnadsfördelning

Nuvarande modell innebär att kostnader kopplas till inköpsvolym, vilket kan ge oönskade effekter där högre omsättning genererar högre avgifter.

Den föreslagna modellen:

- utgår från uppdrag snarare än volym

- minskar risken för snedvridna incitament
- ger en mer rättvis fördelning mellan nämnder

Bättre planeringsförutsättningar och kostnadsneutralitet

Den nya modellen innebär en omfördelning av kommunbidrag där minskade kostnader för inköp motsvaras av minskat kommunbidrag.

Grundskolenämnden delar bedömningen att:

- förändringen i huvudsak är kostnadsneutral
- variationer i inköpsvolymen inte längre påverkar kostnadsutfallet

Detta ger:

- stabilare budgetförutsättningar
- bättre långsiktig planering

För grundskolenämnden, som enligt beräkningarna omfattas av en betydande del av omfördelningen, är det särskilt viktigt med denna stabilitet.

Fokus på kärnuppdraget

Grundskolenämnden ser särskilt positivt på att modellen möjliggör:

- mer tid för strategiskt upphandlingsarbete
- bättre kvalitet i ramavtal
- stärkt uppföljning av avtal

Detta ligger i linje med stadens övergripande mål om effektiv resursanvändning.

Konsekvenser för staden som helhet

Grundskolenämnden delar utredningens bedömning att modellen innebär:

- ökad effektivitet
- minskad administrativ kostnad
- bättre styrbarhet på systemnivå

Utöver detta bortfaller:

- risker kopplade till leverantörers konkurs och uteblivna avgifter
- ränteförluster kopplade till eftersläpande betalningsmodeller

Detta stärker stadens ekonomiska hållbarhet.

Risker och aspekter att beakta

Trots de tydliga fördelarna vill grundskolenämnden lyfta följande aspekter:

När finansieringen inte längre är kopplad till volym finns en risk att:

- efterfrågan på stöd ökar
- resurser inte fullt ut möter behovet

Det är viktigt att säkerställa:

- rätt dimensionering
- prioritering av insatser

Minskad direkt koppling till nyttjande

Den nya modellen innebär att kostnaden inte följer faktisk användning.

Detta kan:

- minska incitament till effektivt nyttjande
- skapa upplevd obalans mellan nyttjande och kostnad

Även om detta bedöms ha begränsad praktisk betydelse bör det följas upp.

Övergångs- och implementeringsrisker

Införandet kräver:

- omförhandling av avtal
- prisjusteringar från leverantörer

Det finns en risk att:

- prisreduktioner inte fullt ut realiseras
- effekterna varierar mellan avtalsområden

Det är därför viktigt med:

- noggrann uppföljning

- tydlig kontroll av prisjusteringar

Avslutande bedömning

Grundskolenämnden bedömer att den föreslagna finansieringsmodellen är ändamålsenlig, modern och i linje med god ekonomisk hushållning.

Förändringen innebär tydliga förbättringar avseende:

- administration
- transparens
- rättvisa
- styrbarhet

Nämnden bedömer att den föreslagna modellen innebär:

- minskad administration och tidsåtgång
- ökad transparens och tydlighet
- bättre förutsägbarhet i ekonomistyrningen
- mer rättvis kostnadsfördelning
- förbättrade förutsättningar för kärnuppdraget inom upphandling

Ordförande

Sara Wettergren (L)

Förvaltningsdirektör

Peter Lindberg